

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาษาเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการสื่อสารของมนุษย์ ซึ่งมนุษย์ได้กำหนดภาษาขึ้นใช้เพื่อสื่อความหมายระหว่างกัน ภาษาเกิดจากการเรียนรู้ เลียนแบบ ถ่ายทอด จากบุคคลในสังคมเดียวกัน และภาษาก็ยังเป็นเครื่องมือแสดงอารยธรรมและวัฒนธรรมของชาติอีกด้วย ประเทศไทยมีภาษาไทยเป็นภาษาประจำชาติ เป็นเครื่องมือสื่อสารของคนไทยที่ใช้แสดงความรู้สึกรู้จักคิด ทำให้เกิดความเข้าใจอันดีต่อกัน และเป็นเครื่องมือในการศึกษาวิชาการในสาขาต่าง ๆ รวมทั้งการประกอบอาชีพ ตลอดจนเป็นสิ่งกลางในการติดต่อและเป็นหลักฐานของวัฒนธรรม ทำให้สามารถศึกษาถ่ายทอดเพื่อการอนุรักษ์และสร้างสรรค์ให้เป็นมรดกทางวัฒนธรรมของไทยสืบต่อกันมา ความสำคัญของภาษาไทยคือ ใช้เป็นสิ่งกลางเสริมสร้างวัฒนธรรม ตำแดงเอกลักษณ์ พิทักษ์เอกราช ประสาทวิทยา พัฒนาความคิด กอบกิจการงาน ประสานสามัคคี เนื่องจากภาษาไทยเป็นภาษาที่ใช้สื่อสารกันในประเทศ ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ภาษาไทยจึงเป็นพาหะความคิดในการติดต่อสื่อสารระหว่างองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยความราบรื่น หากทุกวงการตระหนักในคุณค่าของภาษาไทย และปรับปรุงเรื่องการใช้ภาษาติดต่อสื่อสารระหว่างกันให้มีประสิทธิภาพก็จะเกิดผลในทางสร้างสรรค์ (ฐะปะนีย์ นาครทรรพ, 2537 : 33 – 34)

นอกจากนี้บุญศิริ ภิญญานันท์ (2541 : 17– 18) ได้กล่าวถึงความสำคัญของภาษาไทยไว้ว่า ภาษาไทยเป็นภาษาของชาติ ซึ่งแสดงถึงเอกลักษณ์และเอกราช เป็นเครื่องมือสร้างความสามัคคีของคนในชาติ เป็นเครื่องมือสื่อสารของคนไทยที่ทำให้เกิดความเข้าใจทั้งตนเองและผู้อื่น เป็นเครื่องมือศึกษาวิชาการและการประกอบอาชีพ เป็นเครื่องมือถ่ายทอดความรู้และวัฒนธรรม และภาษาไทยเป็นสิ่งสร้างความจริงใจ ทำให้เกิดการสร้างสรรค์วัฒนธรรมอันมีค่ามากมาย การสอนภาษาไทยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และมีประสิทธิภาพนั้น จำเป็นต้องศึกษาทักษะต่าง ๆ ให้สัมพันธ์ ทักษะการรับเข้ามาคือ การอ่านและการฟัง กับทักษะการถ่ายทอดออกไปคือ การพูดและการเขียน ในด้านการเขียนถือว่าเป็นทักษะ

ที่อยู่ยากซับซ้อนและเป็นทักษะที่มีความสำคัญต่อการสื่อสารอย่างยิ่ง ดังที่ วรรณิ โสภประยูร (2542 : 139) กล่าวว่า การเขียนเป็นเครื่องมือถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรมที่ช่วยให้คนรุ่นหลังทราบความเป็นมาของอดีตจนถึงปัจจุบัน การเขียนเป็นการถ่ายทอดความคิด ความรู้สึกและความต้องการของตนเองออกมาเป็นอักษรเพื่อสื่อความหมายให้ผู้อื่นเข้าใจและเป็นเครื่องมือสำหรับพัฒนาความคิด สติปัญญา ตลอดจนเจตคติด้วย การเขียนจึงเป็นทักษะการแสดงออกที่สำคัญและสลับซับซ้อน การเขียนเป็นการสื่อสารด้วยตัวอักษรเพื่อถ่ายทอดความรู้ ความคิด อารมณ์ ความรู้สึก ประสบการณ์ ข่าวสารและจินตนาการจากผู้เขียน ไปสู่ผู้อ่าน ทักษะการเขียนนับว่าเป็นทั้งศิลป์และศาสตร์ กล่าวคือการเขียนต้องใช้ภาษาที่งดงาม ประณีต สามารถสื่อได้ทั้งอารมณ์ ความรู้ ความคิด จึงต้องใช้ศิลปะในการเขียน ส่วนที่กล่าวว่าเป็นศาสตร์ เพราะการเรียนทุกชนิดต้องประกอบด้วยความรู้ หลักการและวิธีการ แต่อย่างไรก็ตาม การเขียนเป็นทักษะที่สามารถฝึกฝนได้ ส่วนการอ่านเป็นหนึ่งในสี่ทักษะทางภาษาที่จำเป็นต้องฝึกฝนอยู่เสมอและไม่มีวันสิ้นสุด สามารถฝึกได้เรื่อยๆ ตามวัยและประสบการณ์ของผู้อ่าน เพราะการอ่านนั้นจะเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของมนุษย์เป็นเครื่องมือสำคัญที่จะช่วยให้มนุษย์ได้รับความรู้ ความคิด และความบันเทิงใจ ช่วยปรับปรุงชีวิตให้สดใสสมบูรณ์ ดังคำกล่าวของ เซอร์ ฟรานซิส เบคอน นักปรัชญาเมธีชาวอังกฤษ ที่ว่า “ การอ่านทำคนให้เป็นคนโดยสมบูรณ์ ” การอ่านเป็นพฤติกรรมการรับสารที่สำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าการฟัง ปัจจุบันนี้ ผู้รู้ นักวิชาการและนักเขียนนำเสนอความรู้ ข้อมูล ข่าวสารและงานสร้างสรรค์ ตีพิมพ์ในหนังสือ และสิ่งพิมพ์อื่นๆ มาก นอกจากนี้แล้วข่าวสารสำคัญๆ หลังจากนำเสนอด้วยการพูด หรืออ่านให้ฟังผ่านสื่อต่างๆ ส่วนใหญ่จะตีพิมพ์รักษาไว้เป็นหลักฐานแก่ผู้อ่านในชั้นหลังๆ ความสามารถในการอ่านจึงสำคัญและจำเป็นยิ่งต่อการเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพในสังคมปัจจุบัน

เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ ถือเป็นเทคโนโลยีที่มีบทบาทโดยตรงกับระบบการศึกษา โดยเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์สามารถนำเสนอและแสดงผลด้วยระบบสื่อต่างๆ ทั้งในด้านข้อมูล รูปภาพ เสียง ภาพเคลื่อนไหวและวีดิโอ ตลอดจนสามารถสร้างระบบการมีปฏิสัมพันธ์แบบโต้ตอบ ทำให้การเรียนรู้ยุคใหม่ประสบความสำเร็จด้วยดี (ยีน ภู่วรรณ, 2538) ในปัจจุบันได้มีการนำเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์มาใช้ในบทบาทเป็นผู้สอนอย่างกว้างขวาง ผลจากการสังเคราะห์งานการศึกษาทั้งในประเทศและต่างประเทศ (ถนอมพร เลาหจรัสแสง, 2541 : 2-3) การเรียนโดยใช้คอมพิวเตอร์มีบทบาทเป็นผู้สอนทำให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนสูงขึ้น เมื่อเทียบกับวิธีสอนแบบปกติที่ใช้ครูเป็นผู้สอน สื่อในปัจจุบันจะเป็นแบบสื่อประสมหรือมัลติมีเดีย (Multimedia) เนื่องจากมัลติมีเดียเป็นสื่อที่ทันสมัยและมีลักษณะพิเศษ และมี

พลังการสื่อสารอย่างมีชีวิตชีวา คือจุดความสนใจของผู้เรียนด้วยภาพกราฟิกภาพเคลื่อนไหว และเสียงช่วยในการสื่อสารระหว่างผู้เรียนด้วยเหตุผลที่ผู้เรียนบางคนไม่กล้าถามข้อสงสัย การใช้มัลติมีเดียจะช่วยแก้ปัญหาในส่วนนี้ได้ โดยตอบสนองความต้องการในลักษณะศึกษา รายบุคคลและสามารถเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ได้มากขึ้น ขณะเดียวกันจะประหยัดเวลา ได้มากขึ้น โดยผู้สอนจะได้ไม่เสียเวลาซ้ำแล้วซ้ำอีกนอกจากนั้นยังถือว่าเป็นสื่อที่สามารถสื่อ ความคิดไปยังผู้อื่นเพราะสามารถรับได้ทั้งการอ่าน การฟัง การเห็นภาพเคลื่อนไหวที่สมจริง (ยีน กูว์รเวอร์ธ. 2541 : 3) สื่อประสมเป็นสื่อการเรียนการสอนที่ครอบคลุมเนื้อหา และ กิจกรรมหรือวิธีเรียนที่จัดเตรียมไว้ล่วงหน้ามีทั้งระบบภาพ เสียง ตัวอักษร ที่เป็นสื่อประสม หรือมัลติมีเดียสามารถปฏิสัมพันธ์หรือโต้ตอบกับผู้เรียนได้ทันที สะดวกในการแก้ไข ข้อผิดพลาด ของการเรียนรู้แต่ละครั้งด้วยคอมพิวเตอร์ ผลการเรียนรู้สามารถบันทึกเก็บไว้และ เปรียบเทียบผลกับเกณฑ์มาตรฐานได้อีกด้วย บทเรียนสื่อประสม มีกลุ่มคำที่มีความหมาย คล้ายกันคือ “ การนำเนื้อหาวิชาและลำดับวิธีสอนมาบันทึกเก็บไว้ในคอมพิวเตอร์ ” สำหรับ สอน โดยให้คอมพิวเตอร์กับนักเรียน ได้โต้ตอบกัน โดยไม่ต้องอาศัยบุคคลที่ 3 หรือผู้สอนเข้า มาร่วม โดยตรง ซึ่งเปรียบเสมือนสื่อการเรียนการสอนที่สามารถซ่อนคำตอบและค้นหาคำตอบ ได้ดีกว่าสื่ออื่นๆ (ไชยยศ เรืองสุวรรณ. 2547 : 3 – 5)

จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในปีการศึกษาที่ผ่านมา โรงเรียนบ้านคำอ้อหงษ์ซึ่งเป็น โรงเรียนขนาดเล็ก มีนักเรียน 96 คน เปิดการเรียนการสอนตั้งแต่ชั้นอนุบาลถึงชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนดำเนินการพัฒนางานทุกอย่างให้ได้มาตรฐานและเป็นโรงเรียน ด้นแบบในการบริหารจัดการการเรียนการสอนอย่างมีคุณภาพ เป็นผู้นำทางวิชาการพัฒนา ผู้เรียนให้มีความรู้และทักษะในการปฏิบัติงานสู่มาตรฐานปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ตาม แผนนโยบายประกันคุณภาพการศึกษาจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรและกลุ่มสาระการเรียนรู้เน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ ใช้วิธีการสอนที่หลากหลายสามารถใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยเรียนรู้สู่สากล เพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวันและสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขแต่จากรายงานผลจาก การจัดศึกษาประจำปี 2552 พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของ ผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 61.80 ซึ่งไม่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน ที่ตั้งไว้คือร้อยละ 70 เมื่อวิเคราะห์สภาพปัญหาที่ทำให้คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้กลุ่ม สาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ต่ำกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ สาเหตุ เนื่องมาจากผู้เรียนอ่านและเขียนสะกดคำไม่ถูกต้อง (โรงเรียนบ้านคำอ้อหงษ์. 2552 : 6) กลุ่มสูง และกลุ่มต่ำมีข้อบกพร่องในเรื่องการเขียนพยัญชนะต้นผิด ตัวสะกดผิด เขียนสระผิด ใส่

วรรณยุกต์ผิด การเขียนตกเขียนเพิ่ม (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2541 : 4) ฉะนั้นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทยเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างหนึ่งในการที่จะพัฒนาให้ผู้เรียนได้อ่านออกเขียนได้ครูต้องจัดกิจกรรมกระตุ้นและเร้าความสนใจของผู้เรียน ประกอบกับให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนทักษะและประสบการณ์ทางภาษาให้มาก กิจกรรมการเรียนการสอนต้องสอดคล้องกับการใช้ภาษาในชีวิตประจำวันของผู้เรียน โดยครูเป็นผู้กระตุ้นช่วยเหลือแนะแนวทางให้กับผู้เรียนได้ปฏิบัติ หรือศึกษาหาความรู้ต่างๆ ด้วยตนเองและจากการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยที่ยังไม่บรรลุตามเป้าหมาย เนื่องจากสื่อและนวัตกรรมทางการศึกษาไม่ได้รับการพัฒนาให้ทันสมัย และตรงตามความสนใจของผู้เรียน จึงส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่ายในการเรียนแบบท่องจำความรู้ (โรงเรียนบ้านคำอึ้งษ์, 2552 : 2)

จากสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้ศึกษาในฐานะครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีความตระหนักในการแก้ปัญหาดังกล่าวจึงได้ศึกษาทฤษฎีและวิธีการจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อประสมในเอกสารและตำราต่างๆ และพบว่าสื่อประสมสามารถแก้ไข ปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดี ช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนต้องการเรียนรู้บทเรียน และตอบสนองความต้องการของผู้เรียนแต่ละบุคคลได้ ผู้เรียนจะทราบผลการเรียนของตนเอง ได้ทันที ไม่มีข้อจำกัดเรื่องเวลาและสถานที่ สำหรับผู้เรียนที่เรียนอ่อน เรียนช้า หรือเรียนไม่ทัน ก็สามารถทบทวนอีกได้ ผู้เรียนที่เรียนเก่ง เรียนเร็ว ก็สามารถพัฒนาการเรียนให้ดียิ่งขึ้นได้ เช่นกัน อีกทั้งครูผู้สอนสามารถใช้สื่อประสมสร้างเนื้อหาให้มีความเหมาะสมกับผู้เรียนเพื่อใช้สอนเสริมหรือทบทวนบทเรียนให้กับผู้เรียนและไม่ต้องเสียเวลาในการสอนทบทวนกับผู้เรียนที่เรียนไม่ทันและยังใช้เป็นสื่อการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพอีกด้วย ผู้ศึกษาจึงเชื่อว่า สื่อประสมเป็นนวัตกรรมที่จะช่วยปรับปรุงแก้ไขกระบวนการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพจึงมีแนวคิดในการพัฒนาสื่อประสม เรื่อง คำที่มีอักษรนำ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เพื่อใช้ประกอบการจัดการเรียนรู้ โดยคาดหวังว่าการจัดการเรียนรู้โดยบทเรียนสื่อประสมซึ่งเป็นบทเรียนมีทั้งภาพ เสียง ภาพเคลื่อนไหว และประกอบด้วยเนื้อหาครบถ้วน ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ จะทำให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหามากยิ่งขึ้น ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นและสร้างความพึงพอใจต่อผู้เรียน

วัตถุประสงค์การศึกษา

1. เพื่อพัฒนาสื่อประสม เรื่อง คำที่มีอักษรนำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80 / 80
2. เพื่อประเมินคุณภาพสื่อประสมที่พัฒนาขึ้น
3. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียน หลังได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อประสมที่พัฒนาขึ้น
4. เพื่อศึกษาดัชนีประสิทธิผลของการเรียนรู้ด้วยสื่อประสมที่พัฒนาขึ้น
5. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อประสมที่พัฒนาขึ้น
6. เพื่อศึกษาความคงทนของการเรียนรู้ ของนักเรียนที่เรียนด้วยสื่อประสมที่พัฒนาขึ้น

สมมติฐานการศึกษา

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อประสมที่พัฒนาขึ้นสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญ

ขอบเขตการศึกษา

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
  - 1.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนในโรงเรียนขนาดเล็กภายในกลุ่มสถานศึกษาที่ 5 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ที่มีบริบทเดียวกัน จำนวน 4 โรงเรียน โรงเรียนละ 1 ห้องเรียน ประกอบด้วย โรงเรียนบ้านสุขเจริญ จำนวน 12 คน โรงเรียนบอนเขียวราษฎร์บำรุง จำนวน 15 คน โรงเรียนบ้านคำอึ้ง จำนวน 10 คน และโรงเรียนบ้านหนองไฉ้ จำนวน 13 คน รวมจำนวนนักเรียนทั้งหมด 50 จำนวน 4 ห้องเรียน
  - 1.2 กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 โรงเรียนบ้านคำอึ้ง คัดเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีแบบเจาะจง หน่วยห้องเรียน จำนวน 1 ห้องเรียน 10 คน เนื่องจากเป็นโรงเรียนขนาดเล็กภายใน

ในกลุ่มสถานศึกษาที่ 5 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ที่มีบริบทเดียวกัน

2. ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา

ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง คือ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 8 ชั่วโมง ทั้งนี้ไม่รวมระยะเวลาทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

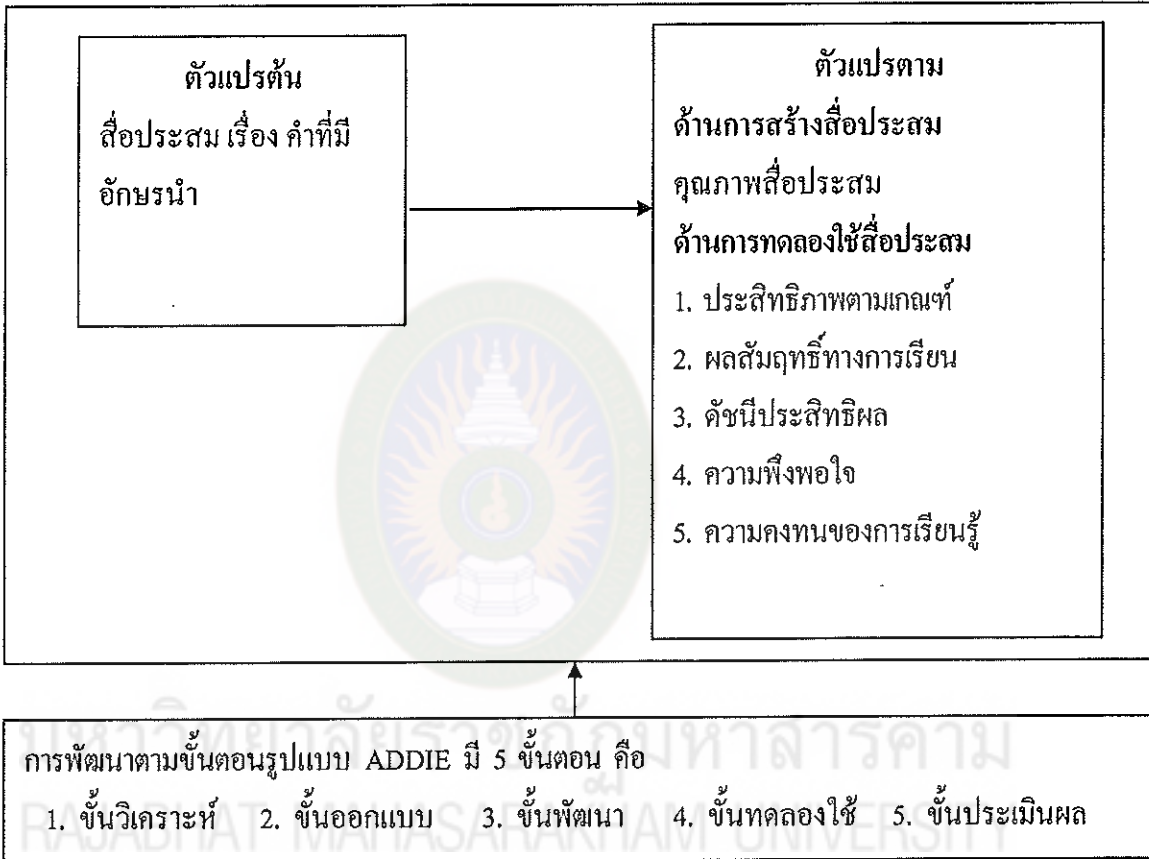
3. กรอบเนื้อหาที่นำมาใช้ในการศึกษา

เนื้อหาที่นำมาใช้ในการศึกษาเป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย การพัฒนาสื่อประสม เรื่อง คำที่มีอักษรนำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จัดทำเป็นสื่อประสม จำนวน 8 เรื่อง แบ่งเนื้อหาได้ ดังนี้

1. ความหมายและประเภทของคำที่มีอักษรนำ
2. คำที่มี ห เป็นอักษรนำ
3. การอ่านการเขียนคำที่มี ห เป็นอักษรนำ
4. คำที่มีอักษรสูงนำอักษรต่ำ เช่น คำที่มี ข ฉ ถ เป็นอักษรนำ
5. คำที่มี ผ และ ส เป็นอักษรนำ
6. การอ่านการเขียนคำอักษรสูง เป็นอักษรนำ
7. การอ่านการเขียนคำอักษรกลางนำ เช่น คำที่มี ก จ ต ป อ เป็นอักษรนำ
8. การแต่งประโยคจากคำต่างๆที่มีคำอักษรนำ

4. กรอบแนวคิดการศึกษา

กรอบแนวคิดในการศึกษาครั้งนี้ อธิบายโดยแสดงให้เห็นภาพความสัมพันธ์ของ ตัวแปรต้น และตัวแปรตามที่จะศึกษา ดังแสดงในแผนภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการศึกษา

จากแผนภาพที่ 1 ในการศึกษาในครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ดำเนินการตามขั้นตอนวิธีการเชิงระบบ โดยใช้รูปแบบ ADDIE มี 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นวิเคราะห์ ขั้นออกแบบ ขั้นพัฒนา ขั้นทดลองใช้ และขั้นประเมินผลโดยในการศึกษา ตัวแปรต้นได้แก่ การพัฒนาสื่อประสมและตัวแปรตามจัดแบ่งเป็น 2 ด้าน ดังนี้

ด้านการสร้างสื่อประสมได้แก่ คุณภาพสื่อประสมที่พัฒนาขึ้น

ด้านการทดลองใช้บทเรียน ได้แก่ ประสิทธิภาพ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ดัชนีประสิทธิผล ความพึงพอใจ และความคงทนของการเรียนรู้ของนักเรียน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. สื่อประสม หมายถึง การใช้สื่อหลายอย่างร่วมกันได้แก่ บทเรียนที่พัฒนาด้วยโปรแกรมไมโครซอฟต์เพาเวอร์พอยท์ บทเรียนที่พัฒนาด้วยโปรแกรมมัลติพอยท์ และหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งภายในสื่อแต่ละชนิดประกอบด้วยตัวอักษร ข้อความ รูปภาพ ภาพกราฟิก ภาพเคลื่อนไหว และเสียง โดยใช้คอมพิวเตอร์เป็นอุปกรณ์ในการนำเสนอ ควบคุมโปรแกรมมัลติมีเดียหรือเพิ่มสื่อประสม และใช้ในลักษณะ “สื่อประสมเชิงโต้ตอบ” (Interactive Multimedia) ที่ผู้ใช้สามารถมีปฏิสัมพันธ์โต้ตอบ โดยนำเสนอเนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้และแบบทดสอบ นำเสนอเนื้อหาเรื่อง คำที่มีอักษรนำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จัดทำเป็นบทเรียนสื่อประสม ประกอบด้วยเนื้อหาได้แก่ ความหมายและประเภทของคำที่มีอักษรนำ คำที่มี ห เป็นอักษรนำ การอ่าน การเขียนคำที่มี ห เป็นอักษรนำ คำที่มีอักษรสูงนำอักษรต่ำ เช่น คำที่มี ข จ ด เป็นอักษรนำ เรื่อง คำที่มี ผ และ ส เป็นอักษรนำ การอ่านการเขียนคำอักษรสูง เป็นอักษรนำ การอ่าน การเขียนคำอักษรกลางนำ เช่น คำที่มี ก จ ต ป อ เป็นอักษรนำ การแต่งประโยคจากคำต่างๆ ที่มีคำอักษรนำ

2. บทเรียนที่พัฒนาด้วยโปรแกรมไมโครซอฟต์เพาเวอร์พอยท์ หมายถึง บทเรียนนำเสนอเนื้อหาที่พัฒนาด้วยโปรแกรมไมโครซอฟต์เพาเวอร์พอยท์ โดยมีส่วนประกอบของเนื้อหา รูปภาพ และภาพเคลื่อนไหว ในการศึกษาครั้งนี้ให้นำเสนอเนื้อหา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง คำที่มีอักษรนำ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

3. บทเรียนที่พัฒนาด้วยโปรแกรมไมโครซอฟต์มัลติพอยท์ หมายถึง บทเรียนนำเสนอเนื้อหาที่พัฒนาด้วยโปรแกรมไมโครซอฟต์เพาเวอร์พอยท์และนำมาสร้างให้สามารถมีปฏิสัมพันธ์ ได้ตอบระหว่างนักเรียนกับผู้สอน โดยใช้ระบบหน้าจอคอมพิวเตอร์เดียวกัน ในการทำกิจกรรมการเรียนรู้ ได้แก่ การเลือกตอบ การเลือกข้อถูกผิด การตอบคำถามสั้น ๆ การลากเส้นจับคู่ การระบายสี การลากวางและการต่อภาพ ซึ่งเป็นกิจกรรมเสริมของเนื้อหา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง คำที่มีอักษรนำ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

4. หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ หมายถึง บทเรียนนำเสนอเนื้อหาที่พัฒนาด้วยโปรแกรมไมโครซอฟต์เพาเวอร์พอยท์และนำไปพัฒนาเป็นหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ที่ประกอบด้วยเนื้อหา ภาพประกอบ เสียงบรรยาย ในการนำเสนอเนื้อหา กิจกรรมการเสริมการเรียนรู้และแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน สรุปรายงานผลการเรียนรู้จากแบบทดสอบด้วยตนเอง ของเนื้อหาเรื่อง คำที่มีอักษรนำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ประกอบด้วยจำนวน 8 เล่ม ดังนี้

- 4.1 ความหมายและประเภทของคำที่มีอักษรนำ
- 4.2 คำที่มี ห เป็นอักษรนำ
- 4.3 การอ่านการเขียนคำที่มี ห เป็นอักษรนำ
- 4.4 คำที่มีอักษรสูงนำอักษรต่ำ เช่น คำที่มี ข ฉ ถ เป็นอักษรนำ
- 4.5 คำที่มี ผ และ ส เป็นอักษรนำ
- 4.6 การอ่านการเขียนคำอักษรสูง เป็นอักษรนำ
- 4.7 การอ่านการเขียนคำอักษรกลางนำ เช่น คำที่มี ก จ ต ป อ เป็นอักษรนำ
- 4.8 การแต่งประโยคจากคำต่างๆที่มีคำอักษรนำ

5. คุณภาพของสื่อประสม หมายถึง ความคิดเห็น ความรู้สึกของผู้เชี่ยวชาญ ที่มีต่อรูปแบบกระบวนการปฏิบัติการเรียนรู้โดยอาศัยสื่อประสม หรือรายละเอียดย่อย ของรูปแบบกระบวนการ หรือรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ และเครื่องมือกิจกรรมการเรียนรู้ ที่ผู้ศึกษาได้พัฒนาขึ้น วัดเป็นค่าคะแนนจากการทำแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ยของคะแนนระดับความคิดเห็น โดยการศึกษาครั้งนี้ได้พิจารณาค่าระดับคะแนนเฉลี่ยที่มากกว่า 3.50

6. ประสิทธิภาพของสื่อประสม หมายถึง ความสามารถของสื่อประสม ที่เกิดจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยสื่อประสม เรื่อง คำที่มีอักษรนำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ทำให้นักเรียนเกิดความรู้ความเข้าใจและเมื่อประเมินผลแล้วนักเรียนสามารถทำคะแนนเฉลี่ยได้ตามเกณฑ์มาตรฐาน E_1/E_2 ในการศึกษาครั้งนี้กำหนดไว้ที่เกณฑ์ 80 / 80

6.1 E_1 หมายถึง ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนเมื่อเรียนจากสื่อประสม แล้วทำแบบทดสอบหลังเรียนแต่ละเรื่องได้คะแนนเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 80

6.2 E_2 หมายถึง ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนเมื่อเรียนจากสื่อประสมครบทุกเรื่อง แล้วทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนได้คะแนนเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 80

7. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความรู้ความสามารถของนักเรียนที่แสดงออก ในรูปของคะแนน จากการประเมินนักเรียนด้วยแบบทดสอบหลังจากศึกษาด้วยสื่อประสม เรื่อง คำที่มีอักษรนำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จบแล้ว โดยพิจารณา พัฒนาการด้านความรู้ของนักเรียนจากคะแนนความสามารถของนักเรียน ที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน

8. ดัชนีประสิทธิผล หมายถึง ค่าแสดงความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของนักเรียน หลังจากการเรียนรู้ด้วยสื่อประสม เรื่อง คำที่มีอักษรนำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ผู้ศึกษาพัฒนาขึ้น เมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนก่อนเรียน และหลังเรียนกับคะแนนเต็ม

9. ความพึงพอใจ หมายถึง ระดับความรู้สึกของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อสื่อประสม เรื่อง คำที่มีอักษรนำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 หลังจากที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อประสมที่ผู้ศึกษาได้พัฒนาขึ้น โดยวัดค่าเป็นคะแนนจากการทำแบบสอบถามความพึงพอใจทางการเรียนรู้ที่ผู้ศึกษาได้พัฒนาขึ้นเทียบกับเกณฑ์ โดยการศึกษาครั้งนี้ได้พิจารณาค่าระดับคะแนนเฉลี่ยที่มากกว่า 2.50

10. ความคงทนของการเรียนรู้ หมายถึง การคงไว้ซึ่งผลการเรียนหรือความสามารถของผู้เรียนที่จะระลึกถึงความรู้ที่เคยมีประสบการณ์ที่ผ่านมา หลังจากเวลาผ่านไปช่วงระยะเวลา 7 วัน และ 30 วัน โดยเริ่มนับจากวันที่สอบหลังเรียน (Post-test) เทียบกับเกณฑ์เมื่อผ่านไป 7 วัน ลดลงไม่เกิน 10% และ 30 วัน ลดลงไม่เกิน 30%

ประโยชน์การศึกษา

1. ผู้เรียนที่เรียนรู้ด้วยสื่อประสมที่พัฒนาขึ้น มีความรู้ความเข้าใจ และพึงพอใจในสาระที่เรียน ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น
2. ครูผู้สอนได้สื่อประสม เรื่องคำที่มีอักษรนำ เพื่อนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ และสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับเรื่องอื่นๆ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย